

Raportul intermediar nr. 1 al Misiunii Uniunii Juriștilor din Moldova de Observare a Alegerilor Parlamentare din 28 septembrie 2025

1. Introducere

Alegerile Parlamentare (AP) se vor desfășura la data de 28 septembrie 2025, conform Hotărârii Parlamentului nr. 77 din 17 aprilie 2025¹, publicată în Monitorul Oficial pe 18 aprilie 2025. Procesul electoral este organizat în conformitate cu Codul electoral nr. 325/2022, actele normative ale Comisiei Electorale Centrale (CEC), precum și alte dispoziții legale relevante.

Uniunea Juriștilor din Moldova (UJM) este o organizație necomercială care promovează în activitatea sa valorile și interesele naționale, civice, ale democrației și statului de drept, parteneriatul, competiția deschisă și respectă normele etice ale sectorului necomercial. La data de 16 iulie 2025, Uniunea Juriștilor din Moldova a lansat Misiunea de observare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 (MO). Scopul și obiectivul misiunii este analiza și evaluarea modului de organizare și desfășurare a procesului electoral și informarea publicului larg cu privire la acest subiect. Observarea se bazează pe o abordare sistematică și profesionistă, axată pe analiza cadrului legal aplicabil, activitatea instituțiilor implicate în administrarea alegerilor, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale alegătorilor și candidaților, precum și monitorizarea desfășurării tuturor etapelor procesului electoral.

Efortul de monitorizare se va realiza în conformitate cu cadrul legal național, standardele internaționale privind alegerile democratice, angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), Consiliului Europei și altor organisme internaționale.

Metodologia MO UJM asigură evaluarea transparentă și obiectivă a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025. Aceasta se fundamentează pe principiile de independență, imparțialitate și profesionalism, și este structurată în trei niveluri: echipa centrală de coordonare, observatori pe termen lung și observatori pe termen scurt arondați în ziua scrutinului la secțiile de votare din țară și cele din afara țării. Pe durata misiunii informațiile vor fi colectate utilizându-se instrumentele standardizate de colectare a datelor: chestionare online, fișe standardizate de observare, note din teren și observații narative privind anumite situații (susținute de materiale foto/video), scanarea platformelor online, platforma digitală www.monitorizez.eu ce urmează a fi lansată în a doua jumătate a lunii august 2025.

¹ [Hotărârea](#) Parlamentului nr. 77 din 17 aprilie 2025.

Misiunea se desfășoară în baza unui mandat de observare independent, imparțial și apolitic. Constatările Misiunii reflectate în rapoartele sale de monitorizare trebuie tratate drept sesizări ale observatorilor și soluționate corespunzător.

2. Activitatea misiunii

La data de 16 iulie 2025, UJM a lansat oficial Misiunea de observare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025. Lansarea a marcat începutul unui efort național de monitorizare a procesului de organizare și desfășurarea a scrutinului parlamentar, realizat în spiritul imparțialității, independenței și profesionalismului. În cadrul evenimentului au fost prezentate metodologia de observare, principiile de activitate ale misiunii, structura organizatorică și platforma digitală www.monitorizez.eu, destinată colectării sesizărilor privind incidentele electorale. Evenimentul a reunit reprezentanți ai autorităților publice, partidelor politice, societății civile, mediului diplomatic și experți electorali.

La data de 21 iulie 2025, UJM a lansat un apel public pentru selectarea observatorilor naționali, parte a Misiunii de observare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025. Apelul este destinat atât observatorilor pe termen lung, cât și pe termen scurt. Aceștia vor monitoriza desfășurarea procesului electoral în toate unitățile administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova și în secțiile de votare din afara țării. Procesul de selecție are la bază criterii de integritate, imparțialitate și profesionalism, iar observatorii vor beneficia de instruire în baza metodologiei de observare elaborate de UJM.

De asemenea, MO UJM a stabilit/avut întâlniri cu misiuni diplomatice acreditate la Chișinău, instituții publice, organizații ale societății civile implicate în monitorizarea alegerilor, partide politice.

3. Contextul electoral general

Situația politică și socială înainte de alegeri. Lista partidelor politice transmise de Agenția Servicii Publice

Conform art. 27 lit. g) al Codului electoral, CEC publică lista partidelor politice care au dreptul de a participa la alegeri, în baza datelor prezentate de Agenția Servicii Publice (ASP). Sunt eligibile să participe la scrutin partidele politice înregistrate la ASP până la data intrării în vigoare a actului cu privire la stabilirea datei alegerilor. Potrivit rubricii *Date deschise/Lista partidelor politice din Republica Moldova*² de pe pagina web oficială a ASP, la data de 18 aprilie 2025, în Registrul de stat al persoanelor juridice figurau 66 de formațiuni politice.

În conformitate cu prevederile art. 11 alin. (5) și alin. (7) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, introduse prin Legea nr. 100/2025, admisibilitatea participării la alegeri este

² [Lista](#) partidelor politice din Republica Moldova.

precondiționată de obligativitatea partidelor politice de a prezenta la ASP, până la data începerii perioadei electorale, lista numerică și nominală a membrilor partidului politic care cad sub incidența art. 3 alin. (1) lit. e⁵) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

La data de 14 iulie 2025, în baza informației prezentate de ASP, CEC a aprobat hotărârea nr. 3651³ prin care a dat publicității lista partidelor politice eligibile de a participa la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025. Conform hotărârii, lista conține în total 39 de formațiuni politice. În premieră, CEC a „instituit o rezervă de revocare a dreptului de a participa” la scrutin în privința a 14 partide din cele 39 incluse în listă, și anume în cazul neemiterii de către ASP a actului administrativ individual favorabil și/sau emiterii deciziei judecătorești executorii privind dizolvarea/ limitarea activității partidelor politice vizate.

Cei 101 deputați sunt aleși în cadrul unei singure circumscripții electorale la nivel național, mandatele urmând a se repartiza potrivit principiului reprezentării proporționale candidaților desemnați de partidele politice sau blocurile electorale, precum și candidaților independenți care au participat la alegeri. Mandatele se repartizează, în ordine descrescătoare a numărului de voturi acumulat, în mod proporțional, concurenților electorali care au depășit pragul minim de reprezentare stabilit pentru: candidații independenți la 2%, listelor de candidați desemnați de partidele politice - 5%, candidaților din listele blocurilor electorale - 7%.

4. Cadrul legal și instituțional

Contextul legislativ recent. Analiza și evaluarea legislației electorale

Precedentele alegeri parlamentare din 11 iulie 2021 au fost organizate în conformitate cu prevederile Codului electoral nr. 1381/1997. Alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025 vor fi organizate în conformitate cu Codul electoral nr. 325/2022. Din momentul adoptării Codului într-o nouă redacție, acesta a suferit multiple modificări și/sau completări, operate prin 9 legi ale Parlamentului, iar alte 2 intervenții legislative au fost efectuate în rezultatul controlului de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională.

După stabilirea de către Parlament a datei alegerilor parlamentare, textul Codului electoral a fost amendat prin 3 legi: Legea nr. 112 din 22.05.2025, Legea nr. 130 din 29.05.2025 și Legea nr. 100 din 13.06.2025.

Prin Legea nr. 112/2025 au fost ajustate prevederile Codului electoral în ceea ce privește actele de identitate ale alegătorilor în baza cărora aceștia pot vota, precum și modalitatea de atestare a domiciliului/reședinței acestora, odată cu introducerea în sistemul național al actelor de identitate a unui nou act - cartea de identitate, informațiile despre domicilierea deținătorului fiind disponibile doar electronic, prin interogarea sistemelor informaționale de stat.

³ Hotărârea CEC nr. [3651](#) din 14.07.2025.

Prin Legea nr. 130/2025 au fost operate un șir de modificări și completări la textul Codului electoral, în special în partea extinderii termenelor de activitate ale organelor electorale ierarhic inferioare, în particular ale consiliilor electorale de circumscripție electorală. În același timp, au fost introduse reglementări noi, de natură să schimbe regulile de joc pentru actorii ori potențialii actori electorali. Bunăoară, noțiunea de „*candidat independent*” a fost redefinită astfel încât au apărut noi condiționalități pe care trebuie să le întrunească potențialii candidați: să nu fi avut calitatea de membru de partid în ultimele 70 de zile înaintea scrutinului sau să nu-și fi exprimat susținerea în vreun fel pentru un partid politic în același interval de timp. A fost introdusă noțiunea de „*bloc electoral camuflat*”, fiind prevăzute și consecințele juridice în cazul unei astfel de forme nereglementare de asociere. Noile reglementări au vizat și revizuirea noțiunii de „*contestație*”, fiind exclusă forma *sesizării* din conținutul acesteia. Totodată, sesizările depuse de persoane ale căror drepturi și interese nu sunt direct vizate, se vor soluționa conform procedurii generale stabilite de Codul administrativ aferente petițiilor, aplicată corespunzător. La fel, prin Legea nr. 130/2025, a fost revăzută procedura de verificare a întrunirii condițiilor pentru *admisibilitatea contestațiilor*. Astfel, inadmisibilitatea se va comunica părții vizate fără examinarea contestației în fond, prin act administrativ emis de președintele organului electoral. Totuși, procedura detaliată urmează a fi stabilită de CEC. A fost ajustată și Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, în particular - modificat regimul donațiilor persoanelor fizice făcute partidelor politice, prin extinderea ariei mijloacelor financiare ce pot fi donate, adăugându-se veniturile provenite din activitatea de gospodărie țărănească, întreprinzător individual, deținător de patentă, liber profesionist ș.a.

Potrivit Legii nr. 100/2025, pe lângă Codul electoral, au fost operate un șir de modificări la mai multe acte legislative, unele dintre ele neavând conexiune cu domeniul electoral (cum ar fi Legea 54/2003 privind contracararea activității extremiste). Cele mai multe modificări și completări au vizat textul Legii nr. 294/2007 privind partidele politice. Modificări cu impact electoral major au vizat prevederile ce pun în sarcina partidelor politice să-și creeze și/sau să actualizeze registrele electronice ale membrilor de partid, conform criteriilor stabilite în lege, precum și să prezinte la ASP listele nominale ale membrilor organelor colegiale de conducere. Mai mult, conform noilor prevederi, neprezentarea datelor solicitate, are drept consecință descalificarea partidului politic din punct de vedere al eligibilității acestuia ca potențial actor electoral. Constatăm, așadar, că, după intrarea în vigoare a actului privind stabilirea datei alegerilor, legiuitorul a impus partidelor politice înregistrate noi condiții de participare la alegeri, ceea ce afectează în mod substanțial principiul stabilității legislative statuat în art. 27 al Codului electoral și în Codul bunelor practici în materie electorală. Această nouă sarcină pusă în plin proces de pregătire a partidelor politice de scrutinul parlamentar, este, în opinia MO UJM, o măsură disproporționată în raport cu scopurile urmărite. Or, această măsură putea fi adoptată în timp util până la anunțarea datei alegerilor, ori pusă în aplicare după epuizarea acestuia. Altminteri, asistăm la împovărarea nejustificată a actorilor electorali cu o sarcină improprie campaniei electorale.

Dintre prevederile legislației conexe, remarcăm amendarea Codului penal și a Codului contravențional în sensul înăsprii regimului de contracarare și sancționare a actelor de corupere electorală, precum și instituirea unor noi forme de contravenții, cum ar fi colectarea de către persoane neautorizate a semnăturilor în susținerea unui candidat independent ori a referendumului.

Observăm că, în mare parte, modificările recent operate asupra legislației electorale și celei conexe vizează aspecte procedurale și de clarificare a curenților normative atestate la precedentele scrutine. Totuși, soluțiile legislative prin care se pune în sarcina ulterioară a CEC clarificarea prin actele sale normative a procedurilor electorale reprezintă o măsură regretabilă, în special în situațiile în care intervențiile CEC în cadrul său normativ subsecvent legii urmează să fie dezvoltate și aprobate în ajunul sau chiar în perioada electorală. Mai mult, menținerea practicilor constante de intervenție legislativă la nivelul normativ electoral în ajunul organizării unui scrutin ordinar (planificat) subminează securitatea raporturilor juridice și transparența procedurilor organizate în acest domeniu.⁴

Evoluția comparativă a legislației electorale

Amintim că prevederile Codului electoral nr. 325/2022 în partea ce ține de organizarea unui scrutin parlamentar urmează să fie aplicate în premieră în cadrul alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025. În acest sens, sub aspect comparativ, evidențiem că noile prevederi ale legii electorale au extins numărul persoanelor ce pot fi incluse în lista de candidați, mai exact: de la 103 până la 111.

De asemenea, prevederile titlului III din Codul electoral clarifică și detaliază procedurile de modificare a listelor de candidați, inclusiv termenele în care pot fi solicitate aceste modificări. Noile reglementări au extins și uniformizat termenul-limită în care pot fi solicitate aceste modificări și anume, nu mai târziu decât cu 10 zile înainte de ziua alegerilor (anterior, fiind de 14 zile).

Modificarea termenelor a fost efectuată și în cazul perioadei stabilite pentru desemnarea și înregistrarea candidaților în alegerile parlamentare. MO UJM apreciază pozitiv faptul că aceste ajustări nu afectează perioada generală acordată pentru realizarea acestor activități electorale, fiind alocate aceleași 30 de zile. Totuși, modificările au afectat momentul începerii și încheierii perioadei de desemnare a candidaților, mai exact: „cu cel mult 70 de zile înainte de ziua alegerilor și se termină cu 40 de zile înainte de ziua alegerilor”⁵. Aceste observații nu sunt orientate spre a da apreciere caracterului rezonabil al modificărilor operate, însă de a reitera că astfel de intervenții trebuie evitate în ajunul organizării unui scrutin. Precizăm că modificările analizate au fost introduse prin Legea nr. 130/2025.

Un alt element novator al Codului electoral nr. 325/2022 vizează detalierea și clarificarea procedurilor de înregistrare a blocurilor electorale (tipurile de documente necesare a fi prezentate,

⁴ A se vedea [constatările](#) din capitolul IV al Raportului final al Misiunii de observare OSCE/ODIHR a alegerilor prezidențiale și referendumului constituțional din Republica Moldova din 20.10.2024.

⁵ Anterior „cu 60 de zile înainte de ziua alegerilor și se termină cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor”.

cerințele privind acordul de constituire, consecințele în cazul retragerii/ aderării unei formațiuni politice). Anterior, legislația electorală conținea reglementări cu caracter general, acestea necesitând a fi detaliate în actele normative adoptate de CEC. Totuși, sub aceeași rezervă critică este apreciată intervenția normativă realizată de CEC⁶ în sensul aprobării într-o nouă redacție a actului normativ privind particularitățile constituirii blocurilor electorale, cu puțin timp înainte de începerea perioadei dedicată activităților de înregistrare a blocurilor electorale.

Având în vedere evoluțiile privind automatizarea procesului electoral sunt binevenite intervențiile de ordin legislativ privind oportunitatea colectării *semnăturilor electronice* în susținerea unui candidat. Amintim că în cadrul alegerilor prezidențiale din anul 2024, acest instrument a fost utilizat de către unele grupuri de inițiativă, care au colectat semnături în susținerea unui candidat prin intermediul listelor de subscripție electronică, folosind semnătura electronică calificată. Totuși, considerăm că CEC ar trebui să detalieze procedurile utilizate și să asigure condiții tehnice și de ordin normativ care vor permite gestionarea transparentă și sigură a acestui mecanism, facilitând participarea și reducând erori în procesul de colectare, riscuri de fraudă sau manipulare.

Activitatea de ajustare a cadrului normativ

După stabilirea datei alegerilor parlamentare, precum și în rezultatul intervențiilor operate la Codul electoral prin cele 3 acte legislative menționate *supra*, CEC a revizuit cadrul său normativ, după cum urmează:

➤ 4 acte normative aprobate într-o nouă redacție:

1) *Regulamentul privind particularitățile constituirii și înregistrării blocurilor electorale*⁷, revăzut și ajustat în contextul noilor prevederi operate prin Legea nr. 130/2025, în particular introducerea noțiunii de „*bloc electoral camuflat*”. Au fost clarificate aspecte ce țin de procedura de depunere a documentelor pentru înregistrarea blocurilor electorale, precum și cea de aderare a unor noi partide politice la blocul electoral înregistrat. Suplimentar, regulamentul conține două prevederi controversate. Una se referă la denumirile și simbolurile folosite de blocuri care, potrivit p. 14 din regulament, nu pot fi identice cu denumirile și simbolurile partidelor constituyente. Cea de-a doua se conține la p. 17 și se referă la candidații desemnați de blocurile electorale, care nu pot fi decât membrii partidelor constituyente ori persoanele care nu au avut afiliere ori simpatie politică în ultimele 70 de zile înaintea scrutinului. Aceste condiții impuse de regulament sunt restrictive, reprezintă o îngrădire a dreptului constituțional de a fi ales și o măsură disproporționată care depășește limitele legii. Or, conform art. 16 alin. (2) al Legii nr. 100/2017 privind actele normative, actul normativ al administrației publice se limitează la cadrul stabilit în actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia este aprobat.

⁶ Hotărârea CEC nr. [3592](#) din 17.06.2025.

⁷ Ibidem.

2) *Regulamentul cu privire la statutul și activitatea reprezentanților concurenților electorali/participanților la referendum*⁸ – ajustat în contextul prevederilor operate prin Legea nr. 130/2025. Principalele modificări vizează confirmarea reprezentanților pentru birourile electorale ale secțiilor de votare (BESV) de către CECE (anterior, această atribuție revenind direct BESV), stabilirea unor condiții la procedura de depunere a cererilor de confirmare a reprezentanților în organele electorale, precum și reglementarea unor particularități de confirmare a reprezentanților în BES constituite în străinătate.

3) *Regulamentul privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea și verificarea listelor de subscripție*⁹ – a vizat în principal extinderea aplicabilității regulamentului la cazurile inițierii procesului de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi de către cetățeni, conform Legii nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale. La fel, au fost detaliate recente ajustări ale Codului electoral privind instituirea și posibilitatea colectării și procesării semnăturilor electronice, prin intermediul Subsistemului Informatic „Lista de Subscripție Electronică”.

4) *Instrucțiunea privind procedura de numărare, totalizare, centralizare a rezultatelor și transmiterea materialelor votării prin corespondență*¹⁰ ajustată în rezultatul adoptării Legii nr. 129/2025 pentru modificarea Legii nr. 109/2024 privind implementarea parțială a votului prin corespondență.

➤ 12 acte normative ajustate:

O primă analiză a activității de ajustare a cadrului normativ¹¹ reflectă faptul că în cea mai mare parte CEC a asigurat corelarea acestuia la modificările recente aduse legislației electorale și celei conexe. Această activitate este binevenită în contextul efectuării ajustărilor în ajunul perioadei electorale, cu suficient timp înainte, pentru ca subiecții, cărora le sunt destinate, să fie familiarizați cu noile cerințe. În caz contrar, orice modificări aduse la începutul perioadei electorale sau în timpul acestei perioade subminează transparența, eficiența și coerența procedurilor electorale.

Totuși, MO UJM reține că la etapa întocmirii Raportului, CEC nu a ajustat Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală. Or, Codul electoral oferă posibilitatea organelor electorale să verifice din oficiu admisibilitatea contestațiilor, fără a le

⁸ Hotărârea CEC nr. [3636](#) din 10.07.2025.

⁹ Hotărârea CEC nr. [3641](#) din 10.07.2025.

¹⁰ Hotărârea CEC nr. [3654](#) din 16.07.2025.

¹¹ Regulamentele privind: particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile parlamentare; particularitățile de înregistrare a participanților la referendum; activitatea consiliului electoral de circumscripție în perioada electorală; activitate biroului electoral al secției de votare; finanțarea activității partidelor politice; finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale; reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media; modul de furnizare, distribuie și difuzare a publicității politice, electorale și a mesajelor de interes public; particularitățile organizării și implementării votului prin corespondență. Instrucțiunile cu privire la: aprobarea modelului, tipărirea, transmiterea și păstrarea buletinelor de vot; asigurarea infrastructurii secției de votare; identificarea alegătorilor de la distanță prin mijloace digitale.

examina în fond. Considerăm că detalierea etapelor și condițiilor de aplicare a acestei proceduri urma a fi stabilită în timp util¹².

De asemenea, MO UJM observă că Regulamentul privind constituirea secțiilor de votare peste hotare și Regulamentul privind constituirea secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului nu au fost revizuite prin prisma modificărilor aduse prevederilor art. 1, 60 și 78 din Codul electoral.

Suplimentar, observăm și alte proiecte de acte normative propuse spre consultări publice de către autoritatea electorală, disponibile pe pagina sa web oficială, nu au fost încă dezbătute în ședința publică a Comisiei¹³.

Indiferent de rezonabilitate și oportunitate, amintim că practica elaborării și ajustării prevederilor normative și a procedurilor electorale în timpul desfășurării unui scrutin afectează principiile de transparență, stabilitate și predictibilitate a normelor juridice.

Cu referire la Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora, supus consultărilor publice în luna iulie curent, MO UJM își exprimă dezacordul și îngrijorarea față de unele completări. Conform analizei, anumite propuneri din acest proiect riscă să limiteze în mod nejustificat accesul organizațiilor societății civile la procesul de observare electorală, în special prin:

1. impunerea obligației de a prezenta o descriere detaliată a capacităților tehnice, resurselor umane, calificării și experienței organizației;
2. solicitarea exhaustivă a listelor complete ale surselor de finanțare ale misiunii de observare, împreună cu datele de contact ale finanțatorilor și documentele confirmative în copie.

MO UJM salută efortul CEC de a asigura transparența în procesul de acreditare a observatorilor, însă consideră că unele dintre cerințele impuse sunt excesive și pot avea un efect descurajator asupra organizațiilor mici, locale sau aflate la început de activitate. În pofida resurselor limitate, acestea pot aduce o contribuție semnificativă la asigurarea unui proces electoral corect, pluralist și transparent. Completările riscă să introducă unele bariere administrative care limitează în mod disproporționat accesul liber și echitabil al societății civile la procesul electoral.

MO UJM atrage atenția că noile condiții vizează organizațiile neguvernamentale naționale, cât și cele din străinătate. Având la bază prevederile art. 88 alin. (4) din Codul electoral, care stabilește că observatorii internaționali (organizațiile neguvernamentale din străinătate) vor monitoriza procesul electoral la invitația CEC, introducerea unei cerințe arbitrare prin care organizațiile “invitate” trebuie să demonstreze/probeze că dispun de capacități tehnice, resurse umane, calificări și experiență în domeniul observării alegerilor este nefondată și absurdă. O astfel de solicitare riscă

¹² Hotărârea CEC nr. [3536](#) din 08.05.2025..

¹³ Subrubrica „[Procesul decizional](#)”, pozițiile nr. 1, 2, 4, 7, 8, 12 și 25 (anul 2025).

să îngreuneze nejustificat procesul de observare și să descurajeze implicarea unor organizații relevante, în contradicție cu principiile transparenței procesului electoral și deschiderii organelor electorale.

Subliniem că introducerea acestor cerințe constituie o extindere nejustificată a obligațiilor legale, în contradicție cu principiul de stabilitate a cadrului legal electoral, consacrat de art. 27 din Codul electoral și recomandat în Codul bunelor practici în materie electorală al Comisiei de la Veneția.

Pornind de la faptul că, monitorizarea procesului electoral este o activitate de interes public, exercitată în sprijinul transparenței și integrității alegerilor, considerăm că asimilarea observatorilor cu concurenții electorali, prin cererea de rapoarte financiare, contravine principiilor internaționale de observare independentă.

De asemenea, atragem atenția asupra unei potențiale depășiri de competență a CEC în ceea ce privește solicitarea informațiilor care nu intră în atribuțiile instituției. Conform art. 7 alin. (3) din Legea nr. 86/2020 privind organizațiile necomerciale, asemenea informații se prezintă, la solicitare, și nu reprezintă o condiționalitate.

5. Activitatea organelor electorale în vederea organizării alegerilor

Alegerile parlamentare sunt administrate de CEC. În sistemul organelor electorale, Comisia este organul electoral ierarhic superior care coordonează activitatea consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea (35 CECE II permanente și 2 CECE II constituite cu cel puțin 65 zile înainte de ziua alegerilor¹⁴) și a birourilor electorale ale secțiilor de votare (BESV).

Transparența activității CEC

Ședințele instituției sunt deschise publicului. Analiza acestora evidențiază lacune și o serie de acțiuni și inacțiuni ale membrilor Comisiei care pot indica, în mod indirect sau voalat, simpatii față de anumite formațiuni politice (limitarea libertății de exprimare a participanților prin întreruperea intenționată; ignorarea argumentelor și/sau limitarea la cele 2 minute cronometrate neclar; comportament/intervenții lipsite de etică profesională; transformarea ședințelor în reglări de conturi; comportament pe alocuri arogant al participanților față de membrii CEC; probleme tehnice neremediate: discursurile unor raportori nu sunt audibile în sala de ședințe sau în timpul transmisiunii online). Aceste aspecte ridică îngrijorări privind impactul asupra proceselor democratice și a drepturilor constituționale ale participanților la ședințe. Considerăm că carențele identificate pot ușor compromite transparența, obiectivitatea și echitatea procesului electoral.

¹⁴ CECE II pentru secțiile de votare din afara țării și pentru localitățile din stânga Nistrului.

Acestea necesită o abordare urgentă pentru a asigura respectarea drepturilor constituționale ale participanților și a menține încrederea publicului în procesele democratice.

Informarea părților interesate și a publicului larg se asigură prin intermediul comunicatelor de presă, paginilor CEC pe rețelele de socializare și al noii platforme online destinată diasporei, totuși remarcăm că, la momentul elaborării raportului, conținutul paginii web a instituției răspunde doar într-o măsură moderată interesului cetățeanului de a afla informații despre pregătirea procesului electoral.

Așadar, pe baza celor 25 de anunțuri privind inițierea elaborării proiectelor de hotărâri de la subrubrica „Procesul decizional”, au fost aprobate și/sau modificate cel puțin 16 acte normative. La momentul elaborării prezentului raport constatăm că, doar pentru unul dintre ele, au fost publicate sinteza obiecțiilor și a recomandărilor, proiectul după consultările publice și decizia adoptată. Iar pentru unul, a fost publicat doar tabelul de sinteză. De asemenea, constatăm că aproximativ 44% dintre actele normative aprobate (regulamente și instrucțiuni) se regăsesc, în versiunea veche, la rubricile „Regulamente” și „Instrucțiuni”, ceea ce creează confuzie pentru participanții la proces și a tuturor celor interesați de subiect.

La același subiect, MO UJM a constatat întârzieri de până la 5 zile calendaristice în publicarea hotărârilor aferente scrutinului din toamnă, la rubrica „Alegeri parlamentare 2025” creată special pentru centralizarea informațiilor legate de organizarea procesului electoral. De asemenea, constatăm că rubrica dată nu conține subrubrica „Contestații depuse la CEC”, similar scrutinelor precedente, or din spațiul public cunoaștem că în adresa autorității au fost depuse un șir de contestații.

Certificarea viitorilor funcționari electorali

Procesul de certificare (profesionalizare) a funcționarilor electorali și a persoanelor interesate de domeniul electoral este asigurat și desfășurat de către Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE), împreună cu CECE II. Remarcăm o rată de promovare a examenelor de 80%, ceea ce indică un nivel relativ ridicat de profesionalism al viitorilor membri ai organelor electorale, cel puțin la nivel național. Totodată, atragem atenția autorității electorale asupra faptului că aspectul certificării funcționarilor electorali, ca etapă esențială de pregătire pentru scrutinul din toamnă, nu este reflectat la rubrica „Alegeri parlamentare 2025” deopotrivă cu celelalte etape de organizare ale procesului electoral, cetățeanul fiind nevoit să acceseze separat pagina web oficială a CICDE.

Acreditări și autorizări emise de CEC

Până la momentul elaborării raportului, CEC a acreditat 77 de observatori naționali din partea UJM, Asociațiilor Promo-LEX și ADEPT, și a confirmat 7 jurnaliști din partea Publicației Periodice „Observatorul de Nord” SRL. De asemenea, a autorizat chestionarea (4) și publicarea

(1) preferințelor alegătorilor în perioada electorală a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025[3]. Totodată, a aprobat trei mesaje de interes public elaborat de CEC (1) și Ministerul Educației și Cercetării (2).

Observăm că CEC autorizează orice mesaj de interes public, ceea ce nu este specific rolului și misiunii pentru care a fost constituit și anume de a organiza și desfășura alegerile. Considerăm că CEC ar fi îndreptățit să autorizeze doar mesajele de interes public cu tematică electorală în perioada electorală și nu orice mesaj de interes public cu alte tematici. În opinia MO UJM, legiuitorul ar trebui să modifice art. 17 alin. (2) din Legea 62/2022 cu privire la publicitate.

Lipsa unei reacții la campania electorală înainte de termen

Dreptul de a participa în cursa electorală din 28 septembrie 2025 a fost acordat, cu rezervă, pentru 39 de partide politice, blocului electoral „ALTERNATIVA” și cetățenilor Republicii Moldova independenți de partidele politice și de blocurile electorale.

Potrivit Codului electoral (art. 63 și art. 70), formațiunile politice își pot desemna candidații pentru funcția de deputat doar începând cu data de 20 iulie 2025, iar campania electorală începe pentru toți concurenții electorali nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua votării (la 29 august 2025). Misiunea de observare UJM a constatat abateri de la prevederile cadrului normativ, și anume promovarea anticipată și nestingherită a listei de candidați de către mai multe partide, promovarea și diseminarea publicității electorale, precum și întâlniri cu alegătorii (cap. 6).

Remarcăm lipsa din partea CEC a unei reacții și/sau a unui mesaj de atenționare în acest sens a tuturor partidelor politice, contrar așteptărilor părților antrenate în procesul electoral și a publicului larg. Or, anume Comisiei îi revine rolul de monitorizare a respectării legislației electorale și asigurarea, *de facto*, a condițiilor echitabile de campanie pentru toți participanții în cursa electorală, inclusiv prin tratarea fără părtinire¹⁵.

Desemnarea și înregistrarea concurenților/candidaților electorali

În corespundere cu noile reglementări, la data elaborării raportului, CEC a înregistrat blocul electoral „ALTERNATIVA”¹⁶ și a refuzat înregistrarea blocului electoral „VICTORIE - ПОБЕДА”¹⁷. În motivarea refuzului, Comisia a indicat că activitatea participanților la procedura administrativă conține semne constitutive de încadrare cel puțin în restricțiile prevăzute de art. 3 alin. (1²), pct. 1) lit. c), pct. 2), 3), 4) și 6) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice¹⁸.

¹⁵ [Misiunea](#) Comisiei Electorale Centrale.

¹⁶ Hotărârea CEC nr. [3611](#) din 25.06.2025.

¹⁷ Hotărârea CEC nr. [3670](#) din 19.07.2025.

¹⁸ [Prevederi incluse prin Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative.](#)

De asemenea, autoritatea electorală a înregistrat primul concurent electoral Partidul Politic Acțiune și Solidaritate (PAS) cu respectarea cotei minime de reprezentare pentru ambele sexe (40%), și examinează cererea repetată¹⁹ de înregistrare a listei de candidați din partea Partidul Politic Democrația Acasă (PPDA). De asemenea, CEC a înregistrat două grupuri de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în favoarea a doi potențiali concurenți electorali (Olesea Stamate și Andrei Năstase), și a eliberat liste de subscripție pentru nouă potențiali candidați independenți în vederea colectării de sine stătător a semnăturilor. Comparativ cu scrutinul parlamentar din 11 iulie 2021, pentru acest scrutin constatăm un interes sporit al candidaților independenți pentru mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova. Amintim că aceștia trebuie să colecteze cel puțin 2.000 și cel mult 2.500 de semnături. Prin derogare, o candidată femeie poate prezenta CEC cel puțin 1.000 și cel mult 2.500 de semnături în susținerea sa.

Referitor la depunerea documentelor pentru înregistrarea candidaților la funcția de deputat, MO UJM a identificat un caz ce poate fi ușor interpretat deranj emoțional al funcționarului electoral, pe de o parte, și lipsă de cooperare cu potențialii candidați, pe de altă parte. Mai precis, prezentarea, în biroul secretarului CEC, a trei reprezentanți ai PPDA pentru confirmarea, după depunerea setului de acte, a faptului depunerii personale a documentelor în vederea înregistrării în calitate de concurenți electorali. Potrivit MO UJM, având în vedere intenția de a candida la un anumit scrutin, potențialii candidați trebuie să se conformeze cadrului legal care impune anumite reguli de joc. De asemenea, considerăm că pentru a evita astfel de situații, ar fi benefic punerea la dispoziție a unui spațiu în care potențialii candidați și membrii comisiei de recepționare să poată clarifica eventualele neînțelegeri sau întrebări apărute.

Un alt aspect este și perioada de depunere a documentelor pentru înregistrarea în cursa electorală. MO UJM atrage atenția asupra unei incoerențe de ordin procedural survenite în cadrul procesului de înregistrare a candidaților pentru alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025. Conform Hotărârii CEC nr. 3655²⁰, perioada de depunere a dosarelor a fost stabilită între 20 iulie – 19 august 2025, incluzând explicit ziua de duminică 20 iulie, când partidele politice și candidații independenți puteau depune actele între orele 09:00–16:00. Ulterior, prin Hotărârea nr. 3675²¹, Comisia a modificat intervalul de depunere a documentelor, restrângându-l la zilele lucrătoare (luni-vineri). În opinia Misiunii de observare, această schimbare a creat o situație de dezechilibru între concurenții electorali. Modificarea ex post a condițiilor de participare este o practică netransparentă și încalcă principiul tratamentului egal al actorilor electorali. Or, în cazul dat, CEC a favorizat înregistrarea unui concurent electoral (PAS).

¹⁹ [CEC a respins](#) prima cerere de înregistrare a listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, înaintată de Partidul Politic „Democrația Acasă”.

²⁰ Hotărârea CEC nr. [3655](#) din 18.07.2025.

²¹ Hotărârea CEC nr. [3675](#) din 24.07.2025.

În ceea ce privește înregistrarea concurentului electoral PAS, remarcăm că acest partid politic a fost înregistrat de către CEC în calitate de concurent electoral la 27 iulie 2025²². Pe lista candidaților partidului figurează 101 persoane, pe pozițiile nr. 42 și 46 fiind doi exponenți ai Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” (PPDA), unul din ei fiind chiar președintele partidului. Prin Legea nr. 130/2025, art. 1 al Codului electoral a fost completat cu o nouă noțiune: „*bloc electoral camuflat* – formă neregulamentară de asociere între partidele politice și/sau competitori electorali prin care aceștia desfășoară activități electorale comune, concertate și/sau coordonate”. Este o intervenție legislativă, necesitatea căreia își are originea în scrutinele anterioare, unde s-au atestat cazuri de concurență neloială - situații în care unele partidele politice, fără a formaliza constituirea unui bloc electoral, participau în comun la scrutin, urmărind același scop - fie promovarea unor candidați comuni la funcția de deputat, fie a candidatului unic la funcția de președinte. O astfel de tentativă a fost constatată de către CEC în cadrul scrutinului prezidențial din 20 octombrie 2024. Amintim că atunci Comisia a respins cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidaturii lui Valeriu Pleșca, pe motiv că s-a constatat existența unui bloc electoral camuflat între Partidul Social Democrat European (PSDE) și Uniunea Creștin-Socială din Moldova (UCSM), președintele căreia era candidatul desemnat. În partea de motivare a hotărârii²³, Comisia arăta: „/.../ *Din materialele prezentate de Agenția Servicii Publice, precum și în perioada examinării acestora, se atestă faptul că, la momentul depunerii documentelor pentru înregistrarea grupului de inițiativă în susținerea candidatului Valeriu Pleșca, domnul Pleșca încă deținea funcția de președinte al altui partid decât PSDE. În acest sens, Comisia reține concluziile imperative expuse în pct. 90 – 97 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 29/2014 privind confirmarea rezultatelor alegerilor pentru Parlamentul Republicii Moldova din 30 noiembrie 2014 și validarea mandatelor deputaților aleși, conform cărora sunt inadmisibile crearea și funcționarea unor blocuri electorale camuflate, adică candidarea unui conducător de partid din partea altei entități politice /.../*”. Practica CEC s-a bazat, deci, pe concluziile formulate anterior de către Curtea Constituțională, care, a explicat și raționamentul ce a stat la temelia acestei concluzii: „/.../ *Curtea constată că participarea la alegeri pe o listă comună a Partidului politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” și a Partidului politic „Moldova Unită” reprezintă în fapt un bloc electoral camuflat, prin care s-a încercat eludarea pragului minim de reprezentare de 9%, stabilit de articolul 86 alin. (2) lit. b) din Codul electoral, și obținerea aplicării pragului de 6%, valabil în cazul partidelor politice /.../*”. Deci, în opinia Curții, concurența neloială în cazul blocurilor electorale camuflate se manifestă prin „eludarea pragului electoral”, valabil doar la alegerile parlamentare. Prin urmare, dacă CEC a constatat această concurență neloială în cazul alegerilor prezidențiale unde lipsește pragul electoral, cu atât mai mult urma să se îngrijească de asigurarea unei concurențe loiale în prezentul scrutin parlamentar, unde pragul electoral este aplicabil și diferențiat în dependență de concurent: partid politic ori bloc electoral.

²² Hotărârea CEC nr. [3680](#) din 27.07.2025.

²³ [CEC a respins](#) prima cerere de înregistrare a listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, înaintată de Partidul Politic „Democrația Acasă”.

În partea constatatoare a hotărârii nr. 3680, Comisia arată că „/.../ prin notificarea înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/20853 din 20 iulie 2025, Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” a comunicat despre faptul că Plîngău Dinu și Macari Stela și-au încetat calitatea de membru al partidului politic, precum și de membri ai Biroului Politic Permanent și ai Consiliului Politic Național /.../”. În hotărârea CEC se mai menționează că ASP a fost interpellată de către Comisie, la 24 iulie 2025, în ceea ce privește apartenența celor două persoane la PPPDA. A doua zi, la 25 iulie 2025, CEC a primit răspunsul, potrivit căruia au fost depuse actele pentru modificarea administratorului persoanei juridice și a membrilor organelor de conducere, fiind operate modificările potrivit solicitării. În acest caz iese în evidență operativitatea cu care s-au derulat evenimentele. Or, în situația identică atestată în cazul candidatului Valeriu Pleșca expus *supra*, Comisia menționa în hotărârea sa că „/.../ registratorul în domeniul înregistrării de stat urmează să examineze cererea și documentele depuse pentru înregistrare în vederea corespunderii exigențelor legale și să emită decizia corespunzătoare /.../, iar „/.../ din materialele prezentate de Agenția Servicii Publice, precum și în perioada examinării acestora, se atestă faptul că, la momentul depunerii documentelor pentru înregistrarea grupului de inițiativă în susținerea candidatului Valeriu Pleșca, domnul Pleșca încă deținea funcția de președinte al altui partid decât PSDE /.../”.

Este de remarcat că potrivit datelor deschise ale ASP, publicate pe portalul guvernamental asp.gov.md, la momentul examinării cererii de înregistrare a listei de candidați desemnați de PAS, Dinu Plîngău figura ca președinte al PPPDA.

Totodată, analizând speța dată și raportând circumstanțele descrise mai sus la prevederile statutare ale PPPDA, putem observa că procedura de excludere din partid, cel puțin în cazul lui Dinu Plîngău, a fost viciată.

Conform p. 12.1 lit. f) din Statutul PPPDA²⁴, președintele partidului poate fi exclus din partid doar de către Congresul partidului, la propunerea Consiliului Politic Național. Conform p. 44 lit. c) al Statutului PPPDA, Congresul are atribuția exclusivă de a alege și revoca președintele partidului.

În concluzie, MO UJM atestă o abordare duplicitară de către CEC a unor cazuri absolut identice. Este de menționat, însă, că în cazul PSDE-UCSM noțiunea de „*bloc electoral camuflat*” nu era definită în Codul electoral, spre deosebire de cazul PAS-PPPDA când norma dată se regăsește în lege.

Înregistrarea prealabilă și înregistrarea pentru votul prin corespondență

La 22 aprilie 2025, CEC a activat aplicația „Înregistrarea Prealabilă” oferind cetățenilor cu drept de vot care intenționează să-și exercite dreptul de vot în străinătate să se înregistreze, în mod benevol, în țara și localitatea unde se vor afla în ziua votării și secția de votare la care doresc să

²⁴ [Statutul](#) Partidului Politic Platforma Demnitate și Adevăr.

voteze. Potrivit datelor statistice oferite de pagina inregistrare.cec.md, de la activarea aplicației, pentru alegerile parlamentare din toamnă s-au înregistrat prealabil 10.463 de alegători. Cetățenii Republicii Moldova s-au înregistrat în 51 (58%) din cele 88 de state, iar cei mai mulți cetățeni s-au înregistrat în Federația Rusă (9.256), Germania (160), Italia (145), Statele Unite ale Americii (137), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (112). În total, aplicația cuprinde 122.664 înregistrări prealabile, inclusiv, de la scrutinele precedente iar alegătorii care nu și-au modificat locul aflării în străinătate nu au obligația de a se înregistra din nou.

Comparativ cu înregistrarea prealabilă benevolă, înregistrarea pentru votul prin corespondență este obligatorie pentru alegătorii care vor să voteze în străinătate prin intermediul serviciilor poștale/de curierat. Un aspect nu mai puțin important este și faptul că înregistrarea de la scrutinul precedent nu mai este valabilă, fiind necesară una nouă. CEC a lansat aplicația „Înregistrarea pentru votul prin corespondență” la 3 iunie 2025, oferind cetățenilor cu drept de vot aflați în SUA, Canada, Regatul Norvegiei, Regatul Suediei, Republica Finlanda, Islanda, Japonia, Republica Coreea, Uniunea Australiei, Noua Zeelandă posibilitatea de a se înregistra pentru a vota prin corespondență la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025. Potrivit datelor statistice oferite de pagina vpc.cec.md, pentru metoda alternativă de vot au optat 937 de alegători. Cei mai mulți cetățeni s-au înregistrat în SUA (493) și Canada (276). Cererile urmează a fi acceptate de CEC sau CECE II nr. 38 pentru secțiile de votare din străinătate, cel târziu cu 30 de zile înainte de data scrutinului.

Atât înregistrarea prealabilă, cât și înregistrarea pentru exercitarea votului prin corespondență urmăresc scopul de a stabili numărul estimativ al alegătorilor intenționați să voteze la scrutinul parlamentar din 28 septembrie 2025, numărul de secții de votare necesare de a fi constituite, și de a determina tirajul buletinelor de vot și al altor materiale electorale necesare. Subsecvent, menționăm că, prin scrisoarea nr. DC/2/402/7137 din 15 iulie 2025, Ministerul Afacerilor Externe a propus CEC o listă de 193 de secții de votare. Cifra include secțiile de votare constituite pentru scrutinele din toamna anului 2024 și anumite recomandări de completare și/sau reamplasare²⁵.

Astfel, evidențiem eforturile susținute ale autorităților publice în promovarea îndemnului către cetățenii aflați în străinătate de a se înregistra în prealabil, oricare ar fi metoda de vot. Totuși, dacă instituții precum CEC, Ministerul Afacerilor Externe, Ambasadale Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră promovează înregistrarea prealabilă a tuturor cetățenilor, indiferent de locație. Președintele Parlamentului și președintele PAS, Igor Grosu, s-a adresat în mod exclusiv cetățenilor Republicii Moldova stabiliți în cele zece state destinate votului prin corespondență.

MO UJM încurajează cetățenii Republicii Moldova aflați în afara țării să se înregistreze prealabil oricare ar fi metoda de vot.

²⁵ [Scrisoarea](#) MAE nr. DC/2/402/7137 din 15 iulie 2025.

Cooperarea cu autoritățile publice la organizarea alegerilor

Organizarea alegerilor la nivel național reprezintă un proces complex care implică multiple etape, procese, coordonări la nivel de autorități ale administrației publice centrale și locale. Obligația de conlucrare a entităților cu CEC în procesul de organizare și desfășurare a alegerilor este reglementată de art. 28 din Codul electoral. În acest scop CEC a stabilit responsabilități suplimentare domeniului lor de activitate pentru opt autorități ale administrației publice centrale și locale²⁶. Hotărârea în cauză, deopotrivă cu celelalte hotărâri CEC, este executorie pentru toate autoritățile administrației publice centrale și locale, pentru persoanele fizice și juridice, indiferent de domeniul de activitate și forma juridică de organizare. Periodic, instituțiile publice informează și/sau raportează Comisiei despre realizarea acțiunilor pentru care sunt responsabile în cadrul grupurilor interinstituționale.

6. Perioada pre-electorală și electorală

Noțiunea de „perioadă electorală”, în redacția inițială a Codului electoral, era definită ca fiind „perioadă cuprinsă între ziua intrării în vigoare a actului cu privire la stabilirea datei scrutinului și ziua în care rezultatele alegerilor sunt confirmate de către organele competente, dar nu mai mare de 120 de zile”. Aceasta a fost completată prin Legea nr. 1/2024 cu următoarea teză: „Data începerii perioadei electorale se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale;”. Urmare acestei modificări, norma a devenit imprecisă și interpretabilă. Pe de o parte, potrivit textului, intervalul de timp definit ca perioadă electorală începe a curge odată cu intrarea în vigoare a actului de stabilire a datei alegerilor - în cazul nostru **18 aprilie 2025**²⁷. Pe de altă parte, conform Programului calendaristic aprobat de CEC, perioada electorală a început la data de **14 iulie 2025**²⁸. Astfel, în primul caz, perioada electorală ar dura până la 18 august, iar în celălalt caz - până la 14 octombrie. Remarcăm că potrivit art. 60 alin. (3) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Codul trebuie să întrunească *precizia și claritatea*. În opinia MO UJM lipsa de precizie în ceea ce privește acest reper temporal al calendarului electoral pune în dificultate desfășurarea impecabilă a activităților planificate în Programul calendaristic. O primă dificultate vizează delimitarea campaniei electorale de restul perioadei electorale, prin prisma aplicabilității categoriilor de publicitate de care pot beneficia subiecții de drept: publicitate politică vs publicitate electorală.

Art. 1 al Codului electoral conține noțiunea de „*agitație preelectorală* – apeluri, declarații, acțiuni de desemnare a candidaților în alegeri, pregătirea de colectare a semnăturilor pentru susținerea acestora/pentru inițierea unui referendum și colectarea semnăturilor, inclusiv toate aceste acțiuni întreprinse de însuși candidatul desemnat”. Constatăm, însă, că noțiunea dată nu are nicio reglementare în lege - nu descrie condițiile de desfășurare, perioada, formele de manifestare ș.a.

²⁶ Hotărârea CEC nr. [3646](#) din 14.07.2025.

²⁷ [Registrul](#) de Stat al actelor juridice.

²⁸ Hotărârea CEC nr. [3601](#) din 18.06.2025.

Astfel, conchidem că noțiunea de „*agitație preelectorală*” a fost inutil instituită în lege. Pe de altă parte, observăm că legea nu operează cu conceptul de „*perioadă preelectorală*” în care s-ar încadra agitația preelectorală. Prin urmare, concluzionăm că și această formă de agitație nu poate trece peste limitele de perioadă electorală.

Publicitate camuflată și utilizarea resurselor administrative

Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate²⁹ definește „*mesajul de interes public* – publicitate ce are ca obiect promovarea unor valori, idei și/sau scopuri de interes public ori comunitar, difuzată în vederea creșterii gradului de conștientizare, schimbării atitudinii și a comportamentului social, prevenirii și contracarării viciilor sociale”. Campania mediatică promovată de către Guvern, intitulată generic „*Moldova poate*” promovată prin difuzare de spoturi, afișe, pliante, panouri ș.a. conținând reușitele guvernării sau planuri de investiții capitale ori cheltuieli sociale, este prezentată ca fiind o campanie de informare cu mesaje de interes public. Raportând conținutul acestora la elementele definitorii ale noțiunii de „*mesaj de interes public*” se poate observa că asistăm la o formă camuflată a publicității. Având în vedere similitudinea unor elemente ale acestui tip de publicitate camuflată, sub forma mesajelor de interes public, cu publicitatea politică pe care o difuzează partidul de guvernământ, atestăm un transfer al efectelor acestei publicități din partea Guvernului către partidul de guvernământ.

Misiunea de observare atestă utilizarea resurselor administrative atât de către partidul de guvernare (PAS), cât și de “Mișcarea Alternativă Națională” (MAN) (parte a blocului electoral „ALTERNATIVA”).

Astfel, paginile web ale Guvernului și ale instituțiilor din subordinea acestuia relevă utilizarea mesajelor cu subtext electoral (Moldova poate, Construim Moldova Europeană, Satul european, Europa este aproape) în favoarea partidului de guvernare. Mai mult, mesajul de interes public – *Moldova poate!* a fost identificat de către MO UJM pe una din platformele online ale Guvernului și pe panourile publicitare amplasate în țară, în perioada electorală, contrar prevederilor Codului electoral și a hotărârii CEC. Amintim că, întrebată despre apartenența campaniei „Moldova poate”, Președintele Maia Sandu a declarat că aceasta aparține în totalitate guvernării PAS și nu trebuie atribuită doar Guvernului, confirmând ipoteza de mai sus.

La fel ca și în timpul scrutinului prezidențial și referendum din toamna anului 2024, când Guvernul și partidul de guvernare promovau lozinca „Moldova Europeană”, sub egida căreia au fost desfășurate activități de informare finanțate din bugetul de stat, iar Maia Sandu și PAS ca inițiator al referendumului, au beneficiat de efectele mediatice. Pentru alegerile parlamentare din toamnă, scenariul s-a repetat cu promovarea sloganului „Moldova Poate”, iar mai recent „Planul de Creștere”, elementul grafic al căruia este aplicat pe toate paginile guvernamentale, cu intenția de a atrage atenția cetățenilor. Surprinzător sau nu, accesând elementul grafic, suntem direcționați

²⁹ [Legea](#) nr. 62 din 17.03.2022 cu privire la publicitate.

către pagina web moldovaeuropeana.md. Menționăm că această pagină a fost inițial creată pentru promovarea lozincii „Moldova Europeană”, conținutul căreia a fost ulterior înlocuit cu narativele lozincii „Moldova Poate”.

La același subiect menționăm despre recenta rectificare bugetară, denumită „Bugetul Plus”, și alocarea unor sume de bani pentru domenii sociale precum apă, canalizare, ajutoare pentru pregătirea școlară și compensații. Această inițiativă pare menită să promoveze imaginea partidului de guvernare, concurent electoral. Aspectul vădit electoral devine și mai evident reieșind din perioada în care Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să transfere suportul financiar unic (1.000 lei) începând cu 4 septembrie 2025 — adică cu doar trei săptămâni înainte de ziua scrutinului parlamentar, deși pregătirea de școală se asigură pe parcursul lunilor iulie, august.

Micșorarea, de către Agenția de Reglementare în Energetică, a prețurilor reglementate de furnizare a energiei electrice de Î.C.S. „Premier Energy” și S.A. „FEE-Nord”, la fel urmărește obținerea capitalului politic. Considerăm că prin reducerea temporară a tarifelor cu 51, și respectiv 68 bani per kWh se încearcă crearea unei impresii pozitive în rândul electoratului înainte de alegeri. Practica ultimilor ani arată că după micșorarea tarifelor operate în preajma alegerilor, autoritatea de reglementare revenea asupra lor în sensul majorării, motivând cu devierile tarifare înregistrate de furnizorii de energie.

Deși, conform legii, președintele Republicii Moldova are obligația de a fi apolitic, fără implicare directă sau indirectă în activitatea de partid, observăm o asociere cu partidul de guvernare asigurând astfel transferul de imagine către PAS (prin participarea la ședința Consiliului Politic Național, prin participarea la conferința politică anuală, prin participarea la identificarea potențialilor candidați³⁰).

La analiza paginii web oficiale a Primăriei municipiului Chișinău, prin analogie remarcăm mesaje cu scop similar celor descrise *supra* doar că sub egida primăriei — „Construim. Se vede!”, „Facem. Am demonstrat că se poate”, „Pentru tineri!” — promovând imaginea MAN, parte a blocului electoral „ALTERNATIVA”.

MO UJM consideră că implicarea indirectă a autorităților publice în procesul electoral, prin utilizarea resurselor administrative și promovarea unor mesaje cu subtext electoral în favoarea partidului de guvernare, generează un dezechilibru evident în competiția electorală, afectând principiile egalității de șanse între concurenți și subminează percepția de imparțialitate a instituțiilor statului, ceea ce poate compromite integritatea și echitatea campaniei electorale.

³⁰ [Noii candidați au acceptat invitația președintelui RM de a candida pe lista PAS.](#)

Activitate electorală a partidelor politice

Pe baza scanării paginilor de Facebook ale principalelor partide politice din Republica Moldova³¹, s-au observat frecvent trei tipuri de activități cu tentă electorală: distribuirea de materiale informative cu caracter electoral, promovarea viitorilor candidați și acțiuni destinate influențării opiniei publice sau crearea unei imagini favorabile anumitor potențiali viitori candidați. Admitem că transparența exercițiului a fost influențată de accesul publicului la informațiile despre acțiunile electorale ale partidelor și efortul partidelor politice de a comunica activitățile desfășurate. Or, unele partide politice nu dețin o pagină oficială pe Facebook, altele nu au desfășurat activități vizibile pe platforma monitorizată. Formațiuni, precum Partidul Socialiștilor din Moldova (PSRM) și Partidul Nostru (PN), au avut prezențe mai modeste, dar cu activități vizibile punctual.

MO UJM observă că partidele politice utilizează diferențiat platformele online pentru comunicarea activităților desfășurate, au desfășurat activități cu tentă electorală și au manifestat discursuri denigratoare ce contravin principiilor unei competiții electorale corecte și respectuoase, după cum urmează:

- 45 de cazuri de distribuire a materialelor informative cu caracter electoral (PAS – 38; PSRM – 2; PN – 2; Moldova Mare – 2; PS - 1);
- 34 de cazuri de promovare a viitorilor candidați (PAS – 32; PN - 2);
- 24 de cazuri de răspândire a mesajelor de ură sau manifestare a intoleranței (PAS – 3; PSRM – 2; PDA – 15; PN - 4);
- 11 cazuri de utilizare a resurselor administrative (PAS - 11);
- 51 de cazuri de utilizare a instituțiilor statului în scopul promovării inițiativelor electorale (PAS și MAN);
- 32 de cazuri de promovarea a activităților menite să influențeze opinia publică sau să creeze o imagine favorabilă anumitor candidați (PAS – 28; PSRM - 4).

Campanie electorală înainte de termen

La momentul elaborării raportului dreptul de a participa în cursa electorală a fost acordat partidelor politice, blocului electoral „ALTERNATIVA” și cetățenilor Republicii Moldova independenți de partidele politice și de blocurile electorale.

³¹ Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS), Partidul Socialiștilor din Republica Moldova (PSRM), Partidul „Democrația Acasă”, Partidul „Mișcarea Respect Moldova”, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM), Partidul Schimbării, Partidul Politic „Renaștere”, Partidul Politic „Victorie”, Partidul Politic „Șansă”, Alianța pentru Unirea Românilor (AUR), Platforma Demnitate și Adevăr (Platforma DA), Partidul Politic „Moldova Mare”, Coaliția pentru Unitate și Bunăstare (CUB), Partidul Nostru, Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei, Partidul Acțiunii Comune – Congresul Civic, Mișcarea Alternativa Națională (MAN), Partidul Republican „Inima Moldovei”, Partidul Politic „Partidul Național Moldovenesc”.

Potrivit Codului electoral (art. 63 și art. 70), formațiunile politice își pot desemna candidații pentru funcția de deputat doar începând cu data de 20 iulie 2025, iar campania electorală începe pentru toți concurenții electorali nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua votării (la 29 august 2025). Misiunea de observare UJM a constatat abateri de la prevederile cadrului normativ, și anume promovarea anticipată și nestingherită a listei de candidați de către un număr semnificativ de partide, promovarea și diseminarea publicității electorale, precum și întâlniri cu alegătorii.

Așadar, la data de 2, și respectiv 14 iulie 2025, Renato Usatîi, președintele PN, a organizat două concerte de amploare dedicate absolvenților. Apariția sa pe scenă, în calitate de prezentator, a servit drept fundal favorabil pentru promovarea imaginii sale personale și transferul acesteia de la omul de afaceri Renato Usatîi către viitorul candidat în alegeri. Amintim că Renato Usatîi a anunțat public intenția PN³² de a candida la alegerile din toamnă, iar concertele pot fi tratate drept formă de publicitate electorală mascată menită să influențeze tinerii alegători înainte de începerea oficială a campaniei electorale.

La 23 iulie 2025, Igor Grosu, președintele PAS și candidatul numărul unu pe lista depusă la CEC, a publicat un mesaj video privind asfaltarea a șase din zece km ai drumului G65 (Telenești - Mândrești - Cîșla). Publicitatea electorală diseminată și de către PAS, include, de asemenea, promisiunea renovării celor patru km de drum rămași³³.

La câteva zile distanță, în cadrul emisiunii „7 Zile” din 27 iulie 2025³⁴, Radu Marian, deținătorul poziției 21 pe lista PAS a avut următorul mesaj: *„Avem șanse reale să aderăm la Uniunea Europeană în următorii 4 ani”*.

Atragem atenția că, activitățile prezentate de reprezentanții PAS nu reflectă activitatea curentă a legislativului din care fac parte.

La 28 iulie 2025, Primăria s. Țaul a postat pe pagina sa de Facebook, un aviz în atenția locuitorilor cu privire la întrunirea cu candidații la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea PAS. Potrivit avizului, întrunirea cu alegătorii urma să aibă loc la data de 30 iulie 2025, orele 18⁰⁰, în sala mică a Palatului Culturii. Subliniem că, la un interval de câteva ore, primăria și-a modificat tematica întâlnirii, din întrunire cu candidații la funcția de deputat din partea PAS, în discuții privind realizările în s. Țaul și despre ce trebuie de făcut în timpul apropiat pentru a îmbunătăți nivelul de trai în localitate. Potrivit APL la discuție urmează să fie prezenți reprezentanți ai Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova pentru a răspunde la problemele și necesitățile cetățenilor.

³² [Emisiunea](#) „Noua Săptămână” cu Anatolie Golea.

³³ Mesajul electoral al lui Igor Grosu.

³⁴ Emisiunea „7 Zile” cu participarea lui Radu Marian, Tudor Ulianovschi și Ion Bulgac.

De asemenea, MO UJM a observat că PAS și PSRM își mențin panourile publicitare menite să le asigure o vizibilitate constantă, să consolideze imaginea formațiunilor în rândul alegătorilor și să influențeze opțiunea acestora în contextul alegerilor din toamnă. Deși sunt prezentate drept panouri „informative”, considerăm că conținutul lor are un caracter electoral.

MO UJM constată acțiuni de mobilizare a opoziției politice. Astfel, în perioada monitorizată, au fost observate două proteste și un miting, și anume: protestul în susținerea Marinei Tauber de la Judecătoria Buiucani, protestul organizat de blocul „Victorie” în fața Curții de Apel și mitingul patriot „Pentru Moldova” organizat de PSRM, PCRM, PRIM și PVM.

Referitor la mitingul „Pentru Moldova” menționăm următoarele: ca formă legitimă de exprimare democratică, activitatea trebuia să fie organizată și desfășurată exclusiv pe bază de participare voluntară și nu în schimbul unor beneficii financiare. Or, remunerarea participanților cu 300 MDL și implicarea minorilor ridică serioase semne de întrebare cu privire la libertatea reală de exprimare. Subliniem că Poliția a fixat mai multe cazuri în care s-au oferit și primit mijloace financiare, în schimbul prezenței la miting³⁵.

7. Monitorizarea mass-mediei prin prisma reflectării activității partidelor politice

În contextul alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025, MO UJM a analizat frecvența și modul în care 19 partide politice din Republica Moldova³⁶, selectate aleatoriu de sistem, au fost reflectate în mass-media națională (**4 televiziuni:** PRO TV, Jurnal TV, TV8, Moldova 1; **3 posturi de radio:** Radio Moldova, Radio Chișinău, Radio Europa Liberă; **10 portaluri online:** realitatea.md, stiri.md, zdg.md, newsmaker.md, noi.md, unimedia.md, deschide.md, agora.md, nordnews.md, nokta.md; **3 agenții de știri:** IPN, INFOTAG, MOLDPRES).

Astfel, posturile TV monitorizate au reflectat activitatea a 10 partide politice³⁷. Cel mai des a fost menționat PȘ (14), urmat de PRIM și PSRM (11 apariții fiecare), și PAS (10). În 68% dintre cazuri, mențiunile au avut un caracter negativ, în 30% dintre cazuri unul neutru și doar în 2% - unul pozitiv atribuit PAS.

Posturile de radio monitorizate au reflectat activitatea a 5 partide politice³⁸. Cel mai des a fost reflectat PAS și PRIM (6 apariții fiecare), cel mai rar PDA (3 apariții). În 83% dintre cazuri mențiunile au avut un caracter neutru, iar în celelalte 17% dintre cazuri unul negativ (PSRM, PRIM, PVM).

³⁵ [Documentarea](#) de către [Poliția Republicii Moldova](#) a cazurilor de remunerare a participării la miting.

³⁶ PAS, PSDE, PSRM, PN, PCRM, MAN, PRIM, PVM, PNM, PRM, LOC, PMM, PDA, ALDE, PS, PDCM, CUB, PAC, PȘ.

³⁷ PAS, PSRM, PN, PCRM, PRIM, PVM, LOC, PDA, PS, PȘ.

³⁸ PAS, PSRM, PRIM, PVM, PDA.

În presa online au fost reflectate activitatea a 12 partide politice³⁹. Cel mai frecvent a fost menționat PAS (47), urmat de PRIM (14), PDA (13) și PSRM (10). În 67% dintre cazuri mențiunile au avut un caracter neutru, în 17% dintre cazuri - unul negativ, și doar în 16% - unul pozitiv, vizând PRIM, PRM, PSRM, PN și PVM.

Agenciile de știri au reflectat activitatea a 10 partide politice⁴⁰. Cel mai frecvent a fost reflectat PAS (12), urmat de PȘ (7) și PSRM (6). În 53% dintre cazuri mențiunile au avut un caracter negativ, în 38% - unul neutru, și doar în 9% dintre cazuri unul pozitiv, vizând PAS.

În concluzie constatăm că partidul de guvernare (PAS) este formațiunea cu cea mai mare vizibilitate în presă (75 de apariții/mențiuni), urmat de PRIM (35), PSRM (32), PȘ (26), PVM și PDA (24 fiecare). Analiza relevă mențiuni preponderent neutre (54%), mențiuni negative (38%) și pozitive (9%). PAS cu cea mai mare vizibilitate a fost și cea mai expusă la critici, urmat de PSRM și PȘ reflectate majoritar negativ (*a se vedea Anexa nr. 1*).

.

³⁹ PAS, PSRM, PN, PCRM, PRIM, PVM, PNM, PRM, PMM, PDA, ALDE, PȘ.

⁴⁰ PAS, PSRM, PCRM, MAN, PRIM, PVM, PNM, PDA, PS, PȘ.

ACRONIME

AP - Alegeri Parlamentare

ASP - Agenția Servicii Publice

ALDE - Partidul Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa

BESV - Birourile electorale ale secțiilor de votare

CEC - Comisia Electorală Centrală

CECE II - Consiliul Electoral de Circumscripție Electorală de nivelul doi

CICDE - Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral

LOC - Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor

MAE - Ministerul Afacerilor Externe

MAN - Partidul Mișcarea Alternativă Națională

MO - Misiunea de Observare

OSCE - Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa

PAS - Partidul Acțiune și Solidaritate

PCRM - Partidul Comuniștilor din Republica Moldova

PDCM - Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei

PPDA - Partidul Democrația Acasă

PPPDA - Partidul Politic Platforma Demnitate și Adevăr

PSDE - Partidul Social Democrat European

PMM - Partidul Moldova Mare

PN - Partidul Nostru

PNM - Partidul Național Moldovenesc

PRM - Partidul „Respect Moldova”

PSRM - Partidul Socialiștilor din Moldova

PRIM - Partidul Republican „Inima Moldovei”

PS - Partidul Schimbării

PVM - Partidul “Viitorul Moldovei”

CUB - Partidul Coaliția pentru Unitate și Bunăstare

PACC - Partidul „Acțiunii Comune – Congresul Civic”

PȘ - Partidul „Șansă”

SUA - Statele Unite ale Americii

UJM - Uniunea Juriștilor din Moldova

UCSM - Uniunea Creștin-Socială din Moldova

UTAG - Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia

Anexa nr. 1 Monitorizarea mass-mediei: 14 iulie – 28 septembrie 2025

Diagrama 1: Reflectarea în mass media

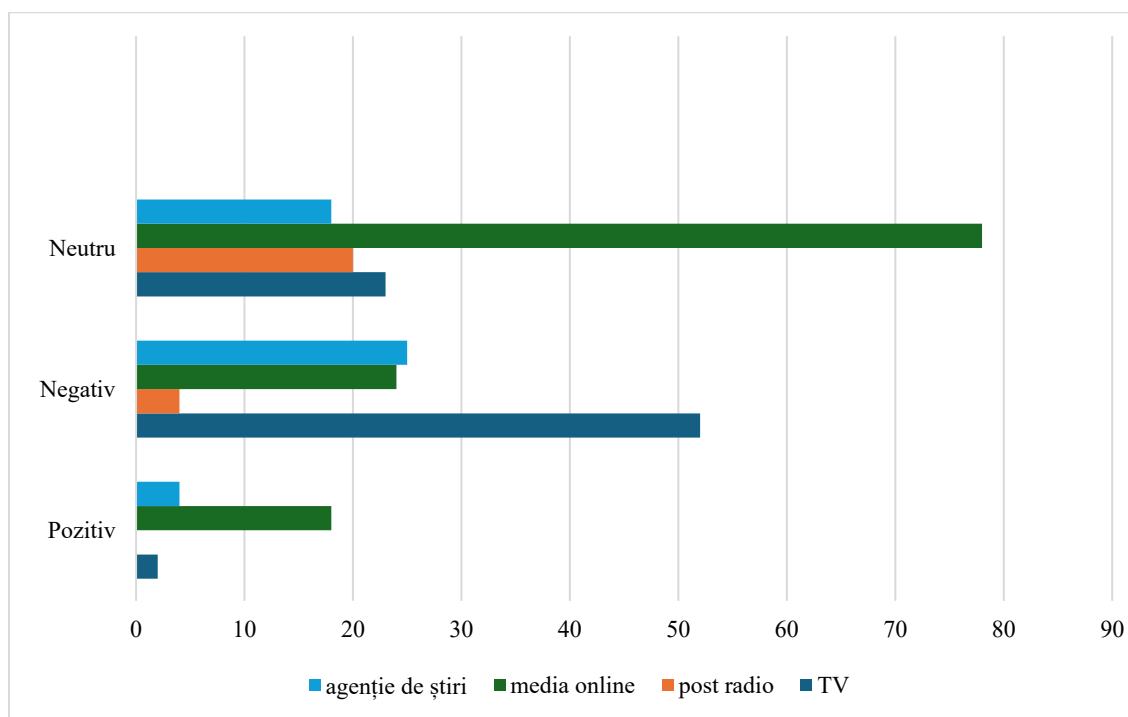
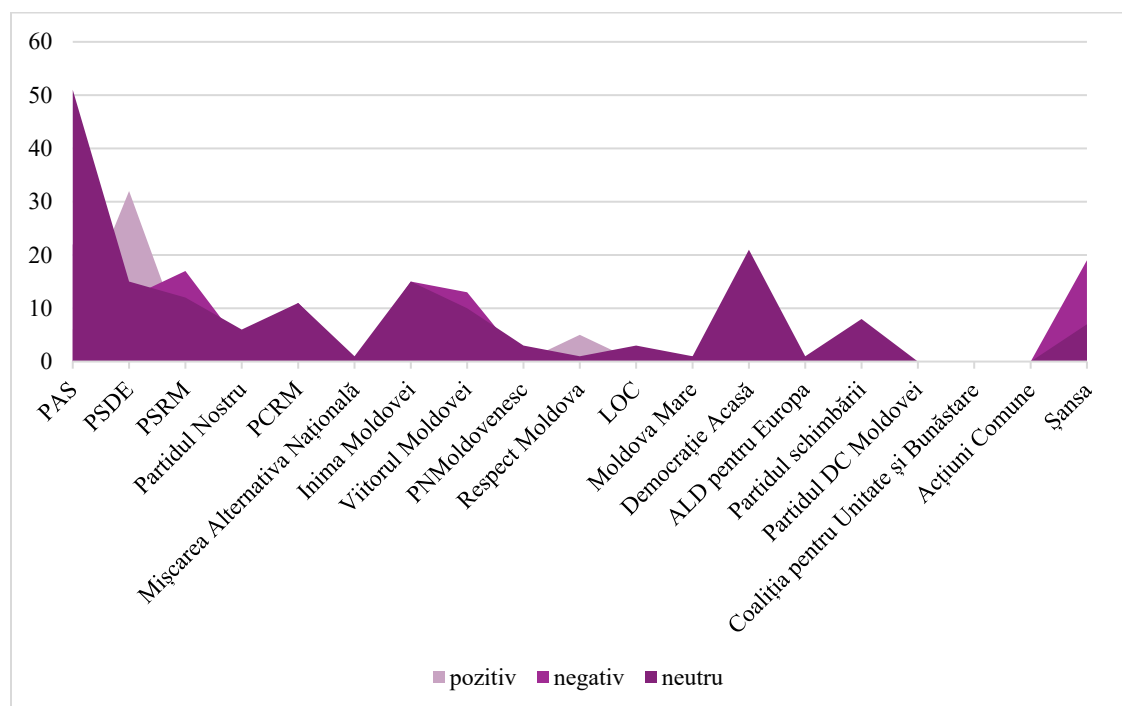

Diagrama 2: Reflectare partide politice

Tabel diagrama 1 (Reflectare în mass media)

	TV (4)	RADIO (3)	ONLINE (10)	AGENȚIE (3)
POZ	2	0	18	4
NEG	52	4	24	25
N	23	20	78	18

Tabel diagrama 2 (Reflectare partide politice)

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS	6	22	51
2.	PSDE			
3.	PSRM	3	17	12
4.	Partidul Nostru	3	3	6
5.	PCRM		11	11
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională		1	
7.	Partidul Inima Moldovei	6	15	15
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”	1	13	10
9.	Partidul Național Moldovenesc			3
10.	Partidul „Respect Moldova”	5		1
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			3
12.	Partidul Moldova Mare		1	1
13.	Partidul Politic Democrație Acasă		3	21
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			1
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			8
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei ‘			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”		19	7
	TOTAL	24	105	150

SURSE MEDIA MONITORIZATE

Televiziune (Buletin de Știri)	Post de Radio	Media online	Agenție de știri
PRO TV 20:00	RADIO MOLDOVA	REALITATEA.MD	IPN
JURNAL TV 19:00	RADIO CHIȘINĂU	STIRI.MD	INFOTAG
TV8 19:00	RADIO EUROPA LIBERĂ	ZDG.MD	MOLDPRES
MOLDOVA 1 21:00		NEWSMAKER.MD	
		NOLMD	
		UNIMEDIA.MD	
		DESCHIDE.MD	
		AGORA.MD	
		NORDNEWS.MD	
		NOKTA.MD	
Televiziune (talk-show politic)	Denumire	Invitați talk-show	Data/Ora
PRO TV	În profunzime	1. 2.	21:00
JURNAL TV	Cabinetul din Umbră		Joi – 20:00
	Ora Expertizei		Luni – 20:00
	Secretele Puterii		Miercuri – 20:00
TV8	Cutia Neagră		Joi – 19:55
	Întreabă Ghețu		Vineri – 19:55

MOLDOVA 1	Dezbateri electorale		
CINEMA 1	7 Zile		weekend – 22:30
N4	Puterea a Patra		19:00
TVC21	Important		Luni-sâmbăta – 20.:00 și 21.30

A. TELEVIZIUNI

A1: Pro TV

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS	2		3
2.	PSDE			
3.	PSRM		3	
4.	Partidul Nostru		1	
5.	PCRM		3	
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei		4	
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”		3	
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			2
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			1
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			2
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei “			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”		3	1

A2: TV8

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			1
2.	PSDE			
3.	PSRM		3	
4.	Partidul Nostru		1	
5.	PCRM		2	
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei		4	
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”		2	
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			2
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei “			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”		2	

A3: Jurnal TV

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			1
2.	PSDE			
3.	PSRM			1
4.	Partidul Nostru		1	
5.	PCRM			

6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			1
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”			1
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă		1	
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			1
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”		2	

A4: Moldova 1

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			3
2.	PSDE			
3.	PSRM		4	
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM		2	
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei		2	
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”		2	
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			1
12.	Partidul Moldova Mare			

13.	Partidul Politic Democrație Acasă		1	1
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			1
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei “			
17	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”		6	

B. POSTURI RADIO

B1: Radio Moldova

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			3
2.	PSDE			
3.	PSRM			
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			3
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”			1
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			1
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			

16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei ‘‘			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune’’			
19.	Partidul Politic „Șansă’’			

B2: Radio Chișinău

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			3
2.	PSDE			
3.	PSRM		2	2
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei		1	1
8.	Partidul „Viitorul Moldovei’’		1	1
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova’’			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			2
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării’’			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei ‘‘			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune’’			
19.	Partidul Politic „Șansă’’			

B3: Radio Europa Liberă

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			
2.	PSDE			
3.	PSRM			1
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			1
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”			1
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei “			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”			

C. MEDIA ONLINE

C1: Realitatea.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS		1	2
2.	PSDE			
3.	PSRM	1		
4.	Partidul Nostru	1		
5.	PCRM			

6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei	2		1
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”	1		
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”			

C2: Știri.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			4
2.	PSDE			
3.	PSRM			
4.	Partidul Nostru			1
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			2
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”			1
9.	Partidul Național Moldovenesc			1
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			1

13.	Partidul Politic Democrație Acasă			2
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei “			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”			2

C3: Zdg.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			4
2.	PSDE			
3.	PSRM		1	2
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei		1	
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”		1	
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			1
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			

16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei ‘‘			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune’’			
19.	Partidul Politic „Șansă’’			

C4: Newsmaker.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS		3	6
2.	PSDE			
3.	PSRM			2
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			2
8.	Partidul „Viitorul Moldovei’’			1
9.	Partidul Național Moldovenesc			1
10.	Partidul „Respect Moldova’’			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			2
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			1
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării’’			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei ‘‘			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune’’			
19.	Partidul Politic „Șansă’’			

C5: Agora.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			3
2.	PSDE			
3.	PSRM			1
4.	Partidul Nostru			1
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			1
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”			1
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			3
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei “			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”			

C6: Deschide.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS		1	4
2.	PSDE			
3.	PSRM			
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM			

6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”			
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare		1	
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			1
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”			

C7: Noi.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS		4	2
2.	PSDE			
3.	PSRM			
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”			
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			

13.	Partidul Politic Democrație Acasă			1
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei “			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”			

C8: Unimedia.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS		9	2
2.	PSDE			
3.	PSRM	1		
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM			1
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei	4		
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”			
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			1
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			

16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei ‘‘			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune’’			
19.	Partidul Politic „Șansă’’			1

C9: Nordnews.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS		2	2
2.	PSDE			
3.	PSRM	1		
4.	Partidul Nostru	2		3
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			1
8.	Partidul „Viitorul Moldovei’’			1
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova’’	5		1
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării’’			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei ‘‘			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune’’			
19.	Partidul Politic „Șansă’’			1

C10: Nokta.md

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			2
2.	PSDE			
3.	PSRM			1
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM			
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei			1
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”			1
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			2
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei “			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”			1

D: AGENȚIE DE ȘTIRI**D1: IPN**

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS	3	2	1
2.	PSDE			
3.	PSRM		2	1
4.	Partidul Nostru			

5.	PCRM		2	
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională		1	
7.	Partidul Inima Moldovei		1	
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”		2	
9.	Partidul Național Moldovenesc			1
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă		1	2
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			1
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei ”			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”		5	1

D2: Moldpres

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS	1		2
2.	PSDE			
3.	PSRM		1	
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM		1	
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			

7.	Partidul Inima Moldovei		1	
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”		1	
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			1
14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei “			
17.	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”		1	

D3: Infotag

Nr.	Partid Politic	Pozitiv	Negativ	Neutru
1.	PAS			3
2.	PSDE			
3.	PSRM		1	1
4.	Partidul Nostru			
5.	PCRM		1	1
6.	Partidul Politic Mișcarea Alternativă Națională			
7.	Partidul Inima Moldovei		1	1
8.	Partidul „Viitorul Moldovei”		1	1
9.	Partidul Național Moldovenesc			
10.	Partidul „Respect Moldova”			
11.	LOC Partidul Politic Liga Orașelor și Comunelor			
12.	Partidul Moldova Mare			
13.	Partidul Politic Democrație Acasă			

14.	Partidul Politic Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa			
15.	Partidul Politic „Partidul Schimbării”			1
16.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei ‘’			
17	Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare			
18.	Partidul Politic „Partidul Acțiuni Comune”			
19.	Partidul Politic „Șansă”			